

Rolnummer : 51
Arrest nr. 66 van 30 juni 1988

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand en van het decreet van 4 juni 1986 houdende aanvulling van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand, ingesteld door de Ministerraad op 23 februari 1987.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de rechters I. PETRY, J. SAROT, J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS,
L. DE GREVE, K. BLANCKAERT, L.P. SUETENS, M. MELCHIOR en H. BOEL,

bijgestaan door griffier L. POTOMS,

onder voorzitterschap van voorzitter J. DELVA

wijst na beraad het volgende arrest :

I. ONDERWERP VAN HET BEROEP

Bij verzoekschrift van 18 februari 1987, bij ter post aangetekende brief op 23 februari 1987 aan het Hof verzonden, heeft de Ministerraad beroep ingesteld strekkende tot :

- in hoofdorde : de volledige vernietiging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand evenals van het decreet van 4 juni 1986 houdende aanvulling van voormeld decreet;

- in ondergeschikte orde : de vernietiging van minstens de hiernavolgende artikelen van het decreet van 27 juni 1985 artikelen 4, 1°, 2° en 3°; 5 §§ 1 en 2; 7, 2°; 9, § 1 en 2, 4°; 11, § 3, tweede lid; 13, 1°, 2° en 4°, 14, 1° en 5°; 15, § 2, 3°; 16, §§ 1, 2 en 5; 17, §§ 1 en 2, 22, 23 tot 28; 29; 30; 32, 4°, 5°, 6°, 7° en 8°; 33, 1°, 2°, 3, 4, 5, 6, 7, 10 en 12°; 34 en 35, evenals de vernietiging van het decreet van 4 juni 1986 houdende aanvulling van het voormeld decreet van 27 juni 1985.

II. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Bij beschikking van 24 februari 1987 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 10 maart 1987.

Met toepassing van de artikelen 59, § 1, en 113 van dezelfde organieke wet zijn de kennisgevingen van het beroep gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 10 maart 1987 en aan de geadresseerden bezorgd op 11 en 12 maart 1987.

De Vlaamse Executieve heeft op 8 april 1987 een memorie ingediend.

Bij beschikkingen van 25 juni 1987 en 9 februari 1987 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 23 februari 1988 en 23 augustus 1988.

Bij beschikking van 25 november 1987 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid was voor de behandeling ter openbare terechtzitting en heeft het de terechtzitting op 16 december 1987 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en van de datum van de terechtzitting zijn hun advocaten in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 26 november 1987 en aan de geadresseerden bezorgd op 27 november 1987.

Op 3 december 1987 heeft het Hof de terechtzitting van 16 december 1987 verdaagd tot 23 december 1987.

De Ministerraad heeft op 9 december 1987 een conclusie neergelegd en de Vlaamse Executieve op 23 december 1987.

Ter terechtzitting van 23 december 1987 :

- zijn verschenen :

Mr. M. FRANCHIMONT, advocaat bij de balie te Luik en Mr. J. PUTZEYS, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

Mr. H. VANDENBERGHE advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. L. DUPONT, advocaat bij de balie te Leuven, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

- hebben de rechters F. DEBAEDTS en D. ANDRE verslag uitgebracht;

- zijn Mr. PUTZEYS, Mr. FRANCHIMONT, Mr. DUPONT en Mr. VANDENBERGHE gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 19 april 1988 heeft voorzitter DELVA de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting. Bij beschikking van 19 april 1988 heeft het Hof de heropening van de debatten bevolen en de terechtzitting vastgesteld op 10 mei 1988.

De partijen evenals hun advocaten zijn in kennis gesteld van de datum van de terechtzitting bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 20 april 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 21, 22 en 25 april 1988.

Ter terechtzitting van 10 mei 1988 :

zijn verschenen :

- Mr. M. FRANCHIMONT en Mr J. PUTZEYS voor de Ministerraad; Mr. H. VANDENBERGHE en Mr. L. DUPONT voor de Vlaamse Executieve;
- hebben de rechters F. DEBAEDTS en D. ANDRE verslag uitgebracht;
- zijn Mr. PUTZEYS, Mr. FRANCHIMONT, Mr. DUPONT en Mr. VANDENBERGHE gehoord;
- is de zaak in beraad genomen

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983 die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

Onderwerp van de decreten

A. Het decreet van 27 juni 1985.

In een eerste onderdeel van het decreet van 27 juni 1985 wordt een nieuwe structuur voor de sociale jeugdbescherming in de Vlaamse Gemeenschap uitgetekend.

Luidens het decreet wordt in principe per bestuurlijk arrondissement een comité voor bijzondere jeugdzorg opgericht. Dat comité heeft opdrachten inzake hulpverlening aan minderjarigen en hun ouders en inzake algemene preventie. Het kan tevens aan jeugdmagistraten die minderjarigen of hun ouders naar het comité hebben verwezen, de waarborg verlenen dat er effectief hulpverlening zal worden geboden.

Binnen het comité bestaat er tussen de leden een functionele taakverdeling. Een aantal leden zijn belast met individuele hulpverlening aan minderjarigen en gezinnen, en vormen het bureau voor bijzondere jeugdbijstand. De andere leden van het comité zijn belast met taken van algemene preventie.

De individuele hulpverlening wordt verstrekt door de sociale dienst, die werkt onder een zeker toezicht van het bureau voor bijzondere jeugdbijstand. Het decreet bepaalt een aantal werkingsprincipes die bij de hulpverlening dienen te worden in acht genomen.

In principe wordt per gerechtelijk arrondissement een bemiddelingscommissie inzake bijzondere jeugdbijstand opgericht. Deze commissie neemt kennis van geschillen die rijzen tijdens de hulpverlening die wordt verleend door de organen van sociale jeugdbescherming, van bemiddelingsverzoeken i.v.m. ouderlijke klachten wegens "wangedrag" of "onbuigzaamheid", van bemiddelingsverzoeken of verzoeken om advies van jeugdmagistraten en tenslotte van andere bemiddelingsverzoeken m.b.t. problematische opvoedingssituaties.

De bemiddelingscommissie heeft tot taak tussen de opgeroepen partijen te bemiddelen met het oog op een minnelijke regeling. Indien geen minnelijke regeling tot stand komt, beslist de commissie hetzij de zaak uit handen te geven, hetzij de zaak door te verwijzen naar de jeugdrechtbank wanneer zij van oordeel is dat het opleggen van een jeugdbeschermingsmaatregel aangewezen is. Luidens artikel

17, § 2, laatste lid, geschiedt de doorverwijzing "middels een gemotiveerd advies dat aan het openbaar ministerie wordt overgemaakt".

Het decreet van 27 juni 1985 regelt tevens de werking van de bemiddelingscommissie en de samenstelling ervan.

Een tweede onderdeel van het decreet van 27 juni 1985 handelt over de uitvoering van door de jeugdrechtbank genomen jeugdbeschermingsmaatregelen, afdwingbare pedagogische maatregelen genoemd, in voorzieningen die door de Executieve worden erkend of gesubsidieerd. Artikel 22 van het decreet bepaalt dat jeugdbeschermingsmaatregelen slechts kunnen worden uitgevoerd in voormelde voorzieningen op voorwaarde dat de bemiddelingscommissie vooraf een advies heeft uitgebracht betreffende de mogelijkheden tot vrijwillige hulpverlening en over de wenselijkheid van een eventuele jeugdbeschermingsmaatregel. Bij ontstentenis van een zodanig advies kunnen de jeugdbeschermingsmaatregelen in de voormelde voorzieningen slechts worden tenuitvoergelegd voor een maximum-termijn van één jaar.

Een volgend onderdeel van het decreet van 27 juni 1985 handelt over de erkenning en subsidiëring van natuurlijke of rechtspersonen die zich voornemen minderjarigen op te nemen of te begeleiden. Het decreet bevat o.a. bepalingen betreffende de erkenningsvoorwaarden, betreffende een adviserende erkenningscommissie en betreffende de te volgen erkennings- en subsidiëeringsprocedures.

Vervolgens wordt enerzijds een sociale dienst voor bijzondere jeugdbijstand opgericht ten behoeve van de comités en bureaus voor bijzondere jeugdbijstand, anderzijds een sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbank, ter vervanging van de bestaande sociale dienst.

Verder wordt bepaald dat, tenzij de jeugdrechtbank anders beslist de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap de voorziening aanduidt waarop voor de uitvoering van de door de jeugdrechtbank uitgesproken jeugdbeschermingsmaatregel beroep zal worden gedaan.

Voor het overige zijn ook bepalingen opgenomen betreffende de aanwerving van het personeel van de hoger vermeldde sociale diensten, over de personeelsformatie ervan en het statuut van hun personeel.

Tot slot bevat het decreet een bepaling betreffende het beroepsgeheim en een reeks opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen.

B. Het decreet van 4 juni 1986

Dit decreet bepaalt enkel dat de Executieve de datums vaststelt waarop de onderscheiden bepalingen van het decreet van 27 juni 1985 in werking zullen treden.

Ten gronde

1. Ten aanzien van het eerste middel

1.A. Als eerste middel voert de Ministerraad de schending aan van artikel 107 ter van de Grondwet en van artikel 3 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doordat het decreet van 27 juni 1985 niet werd onderworpen aan het advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad

van State.

1.A.1. Volgens de Ministerraad zijn deze artikelen bevoegdheidsbepalende regels daar de bevoegdheidsverdeling ook gestalte krijgt door de procedures tot voorkoming van de bevoegdheidsconflicten.

1.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve daarentegen zijn de aangehaalde artikelen louter procedureregels, waarvan de schending niet door het hof kan worden gesanctioneerd.

1.B. Het vereiste om over elk voorontwerp van decreet het beredeneerde advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen, is geen regel die door of krachtens de Grondwet is vastgesteld tot het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten. Het eerste middel is derhalve niet-ontvankelijk.

2. Ten aanzien van het tweede middel.

2.A. Als tweede middel voert de Ministerraad de schending aan van de artikelen 59bis, § 2bis, en 67, van de Grondwet en van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

2.A.1. In het eerste onderdeel van het tweede middel voert de Ministerraad aan dat de in het middel aangehaalde bepalingen zijn geschonden daar het decreet van 27 juni 1985 dwangmaatregelen zou bevatten, terwijl zulks door de begrippen "persoonsgebonden aangelegenheden" en "hulp en bijstand aan personen zou worden uitgesloten".

Volgens de Ministerraad is het communicatieëlement een essentieel kenmerk van deze begrippen. Het gaat steeds om personen die zich om hulp wenden tot een bepaalde dienst. De begrippen sluiten volgens de Ministerraad elke vorm van dwang op personen uit : hulpverlening en dwang zijn per definitie aan elkaar tegengesteld. Persoonsgebonden aangelegenheden zijn sociale en geen gerechtelijke aangelegenheden.

De Ministerraad leidt hieruit twee conclusies af. Ten eerste mogen de Gemeenschappen in het kader van de sociale jeugdbescherming geen bepalingen aannemen die, zij het op indirecte wijze, dwanguitoefening toelaten. Ten tweede is de gehele gerechtelijke jeugdbescherming, zowel het uitvaardigen van normen betreffende jeugdbeschermingsmaatregelen als van normen betreffende de infrastructuur die nodig is tot het uitvoeren van die maatregelen, tot de nationale bevoegdheid blijven behoren.

2.4.2. Volgens de Vlaamse Executieve verwijzen persoonsgebonden aangelegenheden naar elke vorm van interactie die het welzijn van de menselijke persoon rechtstreeks beoogt, voor zover die betrekking heeft op zijn persoonlijke leefwereld. Uit de beleidsvrijheid van de decretale wetgevers vloeit volgens de Executieve voort dat het aanwenden van dwang hierbij niet per se kan worden uitgesloten. Er kunnen afdwingbare verplichtingen worden opgelegd indien zulks functioneel is voor de bijstand of hulpverlening die men wil verlenen.

Het jeugdbeschermingsrecht heeft volgens de Executieve een essentieel hulpverlenend en pedagogisch doel. Het feit dat hierbij in zekere mate dwang wordt aangewend, doet volgens de Executieve niets af aan het persoonsgebonden karakter van het jeugdbeschermingsrecht. De dwang is een instrument of modaliteit van hulpverlening of bijstand aan personen.

Uit wat voorafgaat volgt volgens de Executieve dat de Gemeenschappen bevoegd zijn om regels uit te vaardigen betreffende de infrastructuur waarin de jeugdbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd.

2.B. Luidens artikel 59bis, § 2 bis, van de Grondwet regelen de Gemeenschapsraden, ieder wat hem betreft, de persoonsgebonden aangelegenheden, die worden vastgesteld door een wet aangenomen met een bijzondere meerderheid.

Artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt onder de persoonsgebonden aangelegenheden : "6° de jeugdbescherming met uitzondering van de aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het gerechtelijk recht".

Voor zover zij er niet anders over hebben beschikt, moeten de Grondwetgever en de bijzondere wetgever worden geacht aan de Gemeenschappen en de Gewesten volledige bevoegdheid te hebben toegekend tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden, en zulks onverminderd de mogelijkheid om desnoods beroep te doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake jeugdbescherming is bijgevolg niet beperkt tot aangelegenheden of onderdelen van aangelegenheden met een communicatief karakter. Ze wordt evenmin beperkt door het criterium van de vrijwilligheid. De jeugdbescherming heeft trouwens altijd, ook waar ze van dwingende aard is, essentieel een finaliteit van hulp- en dienstverlening. De bevoegdheid inzake jeugdbescherming behelst bijgevolg ook onder meer het stellen van regels betreffende voorzieningen en instellingen waarin jeugdbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd.

Uit wat voorafgaat volgt dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet gegrond is.

3.A.1. In het tweede onderdeel van het tweede middel voert de Ministerraad aan dat artikel 9, § 2, 4°, artikel 13, 1° en 2°, artikel 14, 1°, en artikel 16, § 2, van het decreet van 27 juni 1985 aangetast zijn door bevoegdheidsoverschrijding doordat ze aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht zouden regelen.

In het derde onderdeel van het tweede middel voert de Ministerraad aan dat de artikelen 4, 2°, 11, § 3, tweede lid, 12, 7°, 13, 4°, 14, 5°, 16, §§ 1 en 2, en 5, 17, §§ 1 en 2, 22, 24, derde lid, 29, §§ 2 en 3, 32, 4° en 8°, 33, 10 tot 80, 100 en 12° van het decreet van 27 juni 1985 aangetast zijn door bevoegdheidsoverschrijding doordat ze aangelegenheden van gerechtelijk recht regelen.

4. Ten aanzien van de interpretatie van de uitzonderingen "aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht" en "aangelegenheden ressorterende onder het gerechtelijk recht".

4.A.1. Volgens de Ministerraad verwijst de uitzonderingsbepaling naar aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het gerechtelijk recht in het algemeen en niet enkel naar bestaande bepalingen uit deze rechtstakken, met name de regels vastgesteld in de wetboeken.

4.A.2. De Vlaamse Executieve is daarentegen van mening dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de uitzonderingsbepaling een restrictieve draagwijdte heeft.

4.B. Zowel uit het gebruik van de term "aangelegenheden" als uit de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vloeit voort dat de bijzondere wetgever door de toevoeging van de uitzondering "aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het Gerechtelijk recht", bepaalde gebieden van de jeugdbescherming binnen de bevoegdheid van de nationale overheid heeft willen behouden.

Het begrip "aangelegenheden ressorterende onder het burgerlijk recht" behelst de aangelegenheden die betrekking hebben op het statuut van de minderjarigen en van de familie ten aanzien van het personenrecht, zoals dat door het Burgerlijk Wetboek en de wetsbepalingen die het aanvullen, is geregeld.

Het begrip "aangelegenheden ressorterende onder het gerechtelijk recht" verwijst naar de bepalingen betreffende de organisatie van de jeugdgerechten. hun bevoegdheid en de rechtspleging voor deze gerechten.

5. Ten aanzien van artikel 4, 2°

Artikel 4, 2°, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt dat het comité voor bijzondere jeugdzorg tot taak heeft aan de magistraten belast met jeugdzaken, die minderjarigen of diegenen die over hen de ouderlijke macht uitoefenen of hen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, naar het comité hebben verwezen, de waarborg te verlenen dat de door het decreet omschreven bijstand en hulp daadwerkelijk zal worden verleend, en hen daartoe desgevraagd mede te delen of deze bijstand en hulp werd aangevat, nog wordt voortgezet of werd voltooid.

5.A.1. Volgens de Ministerraad doet dit artikel afbreuk aan het appreciatierecht van het openbaar ministerie om het opleggen van een jeugdbeschermingsmaatregel te vorderen, zou het artikel afbreuk doen aan het geheim van het gerechtelijk onderzoek en artikel 29 van het wetboek van strafvordering schenden.

5.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve zijn de argumenten van de Ministerraad gesteund op een verkeerde lezing van de bepaling. Het artikel doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van het openbaar ministerie en noch artikel 29 van het wetboek van strafvordering, noch het principe van het geheim van het gerechtelijk onderzoek wordt erdoor geschonden.

5.B. Artikel 4, 2°, van het decreet strekt er enkel toe een informatieverstrekking van het comité voor bijzondere jeugdzorg aan de jeugdmagistraten die minderjarigen naar het comité hebben verwezen, mogelijk te maken. Het artikel beperkt op generlei wijze het vorderingsrecht van het openbaar ministerie, en schendt noch het principe van het geheim van het gerechtelijk onderzoek, noch artikel 29 van het wetboek van strafvordering. Het betreedt op generlei wijze de aangelegenheid "gerechtelijk recht" die krachtens artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet aan de Staat is voorbehouden.

Het artikel houdt bijgevolg geen schending in van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

6. Ten aanzien van artikel 9, § 2, 4°.

Artikel 9, § 2, 4°, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt het volgende : "in de gevallen waarin de hulpverlening de persoonlijke vrijheid van de minderjarige raakt, kan de hulpverleningsaanvraag enkel ingewilligd worden en kan een hulpverleningsaanbod enkel uitgevoerd worden, mits de instemming van de minderjarige wanneer deze de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt, of nadat de minderjarige werd gehoord wanneer hij jonger is dan veertien jaar".

6.A.1. Volgens de Ministerraad wijzigt dat artikel de regels betreffende de bekwaamheid, de vertegenwoordiging en het ouderlijk gezag. Het toekennen van bepaalde rechten aan minderjarigen van een bepaalde leeftijd behoort niet tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen.

6.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve is de aangevochten bepaling geen burgerrechtelijke bepaling maar een bepaling die fundamentele rechten van de minderjarige in het kader van de hulpverlening waarborgt en die als dusdanig persoonsgebonden is. De Executieve wijst erop dat de Ministerraad niet aantoont welke bepalingen van burgerlijk recht door het artikel zouden zijn gewijzigd. Subsidiar stelt de Executieve dat het hulpverlenende aspect in ieder geval domineert.

6.B. Die bepaling vult het 3° van artikel 9, § 2, aan dat betrekking heeft op de tussenkomst van de personen die zijn bekleed met het ouderlijk gezag. Zij heeft tot doel de vrijwillige aanvaarding van de hulpverlening te waarborgen en ook de visie van de minderjarige met betrekking tot de hem verleende hulpverlening, voor het comité voor bijzondere jeugdzorg aan bod te laten komen.

De bepaling tast het statuut van de minderjarige en de familie ten aanzien van het personenrecht niet aan. Ze maakt geen deel uit van de aangelegenheid "burgerlijk recht" in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere Wet van 8 augustus 1980 en schendt bijgevolg de bevoegdheidsregels niet.

7. Ten aanzien van artikel 11, § 3, laatste lid.

Artikel 11, § 3, laatste lid, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt dat de bureaus voor bijzondere jeugdbijstand na overleg de bijdragen bepalen van de minderjarige en de onderhoudsplichtige personen, onverminderd het recht van dezen zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtbank te wenden.

7.A.1. Volgens de Ministerraad is dat artikel aangetast door bevoegdheidsoverschrijding omdat een nieuwe bevoegdheid wordt toegekend aan de jeugdrechtbank. Het is hierbij zonder belang dat de jeugdrechtbank krachtens de wet van 8 april 1965 reeds een gelijkaardige bevoegdheid bezat, daar het hier gaat om een voorziening tegen beslissingen van geheel nieuwe organen.

7.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve brengt deze bepaling geen wijziging aan in het gerechtelijk recht : de bestaande procedure blijft bestaan en de behandeling van de zaak gebeurt volgens de gerechtelijke bepalingen van de jeugdbeschermingswet. Ten minste moet volgens de Executieve artikel 10 van de bijzondere wet worden toegepast. Dat artikel moet de Gemeenschappen in staat stellen om een doelmatig beleid te voeren.

7.B. Artikel 94 van de Grondwet luidt "Geen rechtbank, geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan worden ingesteld dan krachtens een wet".

De nationale wetgever heeft op grond van artikel 94 van de Grondwet de bevoegdheid van de jeugdrechtbank bepaald.

De bepaling van artikel 11, § 3, tweede lid, in fine, "onverminderd het recht van dezen zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtbank te wenden" regelt, zij het op marginale wijze, de bevoegdheid van de jeugdrechtbank. Die decreetsbepaling betreft aldus een aangelegenheid die door de Grondwet aan de wet is voorbehouden. Welnu, zoals het Hof heeft beslist in zijn arrest nr. 44 van 23 december 1987 (rolnummer 36), behalve in het geval waarin een bijzondere en uitdrukkelijke machtiging is gegeven door de bijzondere en de gewone wetten tot hervorming der instellingen, mag het decreet de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden, niet betreden. Bovendien mag de mogelijkheid die door artikel 10 van de bijzondere wet aan de Raden wordt gegeven, geen toepassing vinden op de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden. Uit wat voorafgaat volgt dat de Vlaamse Gemeenschap niet vermag de aan de jeugdrechtbank toegewezen bevoegdheid bij decreet te regelen, al weze het in dezelfde zin als de nationale wetgever.

De bepaling van artikel 11, § 3, tweede lid, in fine : ... "onverminderd het recht van deze zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtbank te wenden" schendt dan ook de grondwettelijke bevoegdheidsregels.

Hetzelfde geldt voor :

a) artikel 32, 3°, van het decreet, in zover daarbij artikel 6, vierde lid, van de wet van 8 april 1965 wordt opgeheven :

b) artikel 32, 7°, van het decreet, dat artikel 71, tweede lid, van de wet van 8 april 1965 opheft, bepaling die onlosmakelijk verbonden is et artikel 6, vierde lid, van dezelfde wet.

8. Ten aanzien van hoofdstuk III.

Hoofdstuk III van het decreet bevat regels betreffende de samenstelling, de taak en de werking van de bemiddelingscommissie.

8.A.1. De Ministerraad vecht een groot deel van de bepalingen betreffende de werking van de bemiddelingscommissie aan omdat ze procedurebepalingen behorende tot het gerechtelijk recht zouden bevatten, of omdat ze indirect een weerslag zouden hebben op het gerechtelijk recht.

8.A.2. De Vlaamse Executieve stelt dat het gerechtelijk recht geen betrekking heeft op buitengerechtelijke organen als de bemiddelingscommissie. Tevens wordt gesteld dat geen enkele bepaling m.b.t. de bemiddeling inzake bijzondere jeugdbijstand de bevoegdheid van of de rechtspleging voor de jeugdrechtbank wijzigt.

8.B. De bemiddelingscommissie is een niet met eigenlijke rechtspraak belast orgaan. Derhalve heeft de decreetgever door de samenstelling, de taak en de werking ervan te regelen, zich niet ingelaten met een aangelegenheid van gerechtelijk recht. Hoofdstuk III van het decreet houdt bijgevolg, globaal genomen, geen schending in van de bevoegdheidsbepalende regels. Enkele artikelen vergen echter een afzonderlijk onderzoek.

9. Ten aanzien van de artikelen 13, 1° en 2°, 14, 1°, en 16, § 2.

Artikel 13, 1° en 2°, van het decreet van 27 juni 1985 opent de mogelijkheid tot tussenkomst van de bemiddelingscommissie wanneer de in artikel 9, § 2, 3° en 4°, van het decreet bedoelde

instemming niet wordt bekomen.

Artikel 14, 1°, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt dat een bemiddelingsverzoek bij de bemiddelingscommissie aanhangig kan worden gemaakt door de minderjarige of door iedere vertrouwenspersoon die in feite zijn belangen behartigt, in het laatste geval in eigen naam of in naam van de minderjarige.

Artikel 16, § 2, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt dat de minderjarige zich kan laten bijstaan of, indien de bemiddelingscommissie het toestaat, zich kan laten vertegenwoordigen door een vertrouwenspersoon van zijn keuze. Indien de minderjarige daartoe zelf niet in staat is, kan de bemiddelingscommissie ambtshalve een vertrouwenspersoon aanduiden.

9.A.1. Volgens de Ministerraad wijzigen deze bepalingen de burgerrechtelijke regels betreffende de bekwaamheid de wettelijke vertegenwoordiging van minderjarigen en het ouderlijk gezag.

9.A.2. De Vlaamse Executieve beschouwt de aangevochten bepalingen niet als burgerrechtelijke bepalingen maar als bepalingen die fundamentele rechten van de minderjarigen effectueren en die als dusdanig persoonsgebonden zijn. De Executieve merkt op dat de bestreden regeling geen afbreuk doet aan de bestaande door de Ministerraad ingeroepen regels van burgerlijk recht.

9.B. De besproken bepalingen, die tot doel hebben de procedure tot minnelijke hulpverlening voor de bemiddelingscommissie behoorlijk te laten verlopen en de visie van de minderjarige tijdens de bemiddeling aan bod te laten komen, tasten het statuut van de minderjarige en de familie ten aanzien van het personenrecht niet aan. Het gaat hier niet om het instellen van een rechtsvordering of om het verrichten van andere rechtshandelingen waarvoor het optreden van een wettelijke vertegenwoordiger is vereist. De besproken bepalingen maken geen deel uit van de aangelegenheid "burgerlijk recht" in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet en schenden de bevoegdheidsbepalende regels derhalve niet.

10. Ten aanzien van de artikelen 13, 4°, 14, 5°, en 16, § 5 van het decreet.

De artikelen 13, 4°, en 14, 5°, staan de jeugdmagistraten toe de bemiddelingscommissie te verzoeken om bemiddeling of advies.

10.A.1. Volgens de Ministerraad heeft de Vlaamse gemeenschapswetgever door het aannemen van die bepalingen een aangelegenheid van gerechtelijk recht geregeld. De artikelen verlenen de jeugdrechter een bevoegdheid die de voor hem aangebrachte vordering te buiten gaat, door hem de mogelijkheid te bieden een zaak volledig door te verwijzen naar de bemiddelingscommissie. Tevens zouden de regels betreffende de wraking van rechters miskend zijn.

10.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve doen de bestreden bepalingen geen afbreuk aan de bestaande procesrechtelijk bevoegdheidsregelen en scheppen ze een loutere mogelijkheid waarop jeugdmagistraten in volle vrijheid beroep kunnen doen. De bepalingen wijzigen op generlei wijze de bestaande regelen over wraking. De magistraten kunnen weliswaar betrokken worden in een bemiddeling, maar worden daardoor geen partijen in een geschil.

10.B.1. Een Gemeenschap doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Staat door een onder haar ressorterende dienst ter beschikking te stellen van de jeugdmagistraten, op voorwaarde dat hierbij geen wijziging, en of nieuwe elementen worden aangebracht in de procedure voor de

jeugdgerichten.

De mogelijkheid voor parketmagistraten om bij de bemiddelingscommissie advies of bemiddelingsverzoeken in te dienen, strookt met hun bevoegdheden, meer bepaald in het raam van het seponeringsbeleid, en houdt bijgevolg geen wijziging in van de procedure voor de jeugdgerichten.

De mogelijkheid voor jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep om adviezen te vragen aan de bemiddelingscommissie, kadert in de door artikel 50 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming verleende bevoegdheid tot het verrichten van navorsingen en houdt bijgevolg geen wijziging in van de bestaande procedure voor de jeugdgerichten.

Anders is het gesteld met de mogelijkheid die de artikelen 13, 4°, en 14, 5°, van het decreet van 27 juni 1985 aan jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep bieden om een bemiddelingsverzoek in te dienen. Geen enkele bepaling uit de jeugdbeschermingswet staat die magistraten toe een zaak die hen ter beoordeling kan worden voorgelegd naar een niet-gerechtigd orgaan te verwijzen. Door de jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep de mogelijkheid te verlenen om bemiddelingsverzoeken in te dienen voegen de artikelen 13, 4°, en 14, 5°, van het decreet een nieuw element in de procedure voor de jeugdgerichten in, en schenden ze in die mate de bevoegdheidsregels.

10.B.2. Artikel 16, § 5, van het decreet van 27 juni 1985 bepaalt dat de magistraat belast met jeugdzaken zich voor de bemiddelingscommissie door een consulent van de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank kan laten vertegenwoordigen. Evenzeer als de artikelen 13, 4° en 14, 5° van hetzelfde decreet, is die bepaling aangetast door bevoegdheidsoverschrijding, in de mate dat ze betrekking heeft op de jeugdrechters en de jeugdrechters in hoger beroep.

11. Ten aanzien van artikel 17, § 2.

Artikel 17, § 2, van het decreet bepaalt dat, indien geen minnelijke regeling tot stand komt, de bemiddelingscommissie beslist, de zaak hetzij uit handen te geven, hetzij onder bepaalde voorwaarden naar de jeugdrechtbank door te verwijzen. Die doorverwijzing gebeurt krachtens het laatste lid van het artikel door de mededeling van een gemotiveerd advies aan het openbaar ministerie.

11.A.1 Volgens de Ministerraad bepaalt de gemeenschapswetgever hierdoor een nieuwe wijze van aanhangigmaking van zaken bij de jeugdrechtbank en wordt daardoor het terrein van het gerechtelijk recht betreden.

11.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve doet het bestreden artikel geen afbreuk aan het vorderingsmonopolie van het Openbaar Ministerie dat volledig soeverein blijft om de jeugdrechtbank al dan niet te vorderen.

11.B. Mocht artikel 17, § 2, van het decreet de mogelijkheid inhouden van een rechtstreekse verwijzing naar de jeugdrechtbank, dan zou het de aanhangigmaking van zaken voor de jeugdrechtbank regelen en afbreuk doen aan de artikelen 45 en 47 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, en zodoende op het terrein komen van de aangelegenheid "gerechtelijk recht" in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet. Aldus geïnterpreteerd,

zou het bijgevolg de bevoegdheidsbepalende regels schenden.

Uit het laatste lid van het artikel en uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt evenwel dat de decreetgever de mededeling aan het openbaar ministerie heeft beoogd en diens vorderingsrecht onaangetast heeft willen laten. Aldus geïnterpreteerd komt artikel 17, § 2, van het decreet niet op het terrein van de aangelegenheid "gerechtelijk recht" in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet en houdt het derhalve geen schending in de van bevoegdheidsbepalende regels.

12. Ten aanzien van artikel 22.

Artikel 22 van het decreet bepaalt dat in de gevallen waarin de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig wordt gemaakt, de afdwingbare pedagogische maatregelen slechts kunnen worden uitgevoerd in het kader van de voorzieningen die door de Executieve worden erkend of gesubsidieerd voor zover de bemiddelingscommissie vooraf aan de jeugdrechtbank haar advies heeft meegedeeld of zonder voorafgaand advies van de bemiddelingscommissie voor een maximum-termijn van één jaar.

12.A.1. Volgens de Ministerraad regelt dat artikel een rechtstreekse inmenging in de werking van de jeugdrechtbank en beknop het haar bevoegdheid en de draagwijdte van haar beslissingen.

Tevens zouden de onafhankelijkheid en het vorderingsrecht van het openbaar ministerie in het gedrang komen. De Ministerraad betwist dat jeugdbeschermingsmaatregelen zouden verwijzen naar bijstand aan personen maar zelfs al kon die stelling worden bijgevalen, dan nog zou die bijstand de organisatie en de bevoegdheidsregeling van de jeugdrechtbanken en van het openbaar ministerie raken.

12.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve gaat het hier om een bepaling betreffende afdwingbare pedagogische maatregelen met hulpverlenend karakter, die persoonsgebonden zijn, en niet om een bepaling van gerechtelijk recht. De bepaling betreft enkel de erkenning en subsidiëring van voorzieningen waarin afdwingbare pedagogische maatregelen worden ten uitvoer gelegd. De Executieve wijst er enerzijds op dat de jeugdrechter geenszins verplicht is om een advies aan de bemiddelingscommissie te vragen, anderzijds dat het advies van de bemiddelingscommissie geenszins bindend is.

Artikel 22 van het decreet heeft geen betrekking op de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden van voorzieningen waarin jeugdbeschermingsmaatregelen ("afdwingbare pedagogische maatregelen") ten uitvoer worden gelegd. Door aan het niet-inwinnen van het bedoelde advies het gevolg te verbinden dat jeugdbeschermingsmaatregelen slechts voor ten hoogste één jaar kunnen worden ten uitvoer gelegd in voorzieningen die door de Vlaamse Executieve zijn erkend of gesubsidieerd, plaatst de decreetgever de jeugdrechter voor de keuze, ofwel de uitoefening van zijn beslissingsbevoegdheid aan het nakomen van een nieuw procedure-element te onderwerpen, ofwel zijn beslissingsbevoegdheid m.b.t. de door hem te nemen maatregelen in te perken. In beide onderstellingen wordt het terrein van het gerechtelijk recht betreden. De vaststelling dat de jeugdbeschermingsmaatregelen een hulpverlenend karakter hebben, doet hieraan niets af. Artikel 22 van het decreet schendt bijgevolg de bevoegdheidsregels.

13. Ten aanzien van artikel 24, laatste lid, van het decreet.

Artikel 24, laatste lid, van het decreet bepaalt dat elk erkenningsdossier van voorzieningen die

minderjarigen opnemen of begeleiden in het kader van het decreet, een verslag bevat van de leidend jeugdrechter in de jeugdrechtbank van het werkgebied waar de aanvrager is gevestigd.

13.A.1. Volgens de Ministerraad is die bepaling aangetast door bevoegdheidsoverschrijding doordat de decreetgever een nieuwe bevoegdheid aan de jeugdrechter toekent. Tevens betoogt de Ministerraad dat artikel 10 van de bijzonder wet geen toepassing kan vinden op de aangelegenheden die uitdrukkelijk door de bijzondere wet zijn uitgesloten van de gemeenschapsbevoegdheden.

13.A.2. De Vlaamse Executieve betoogt dat de Gemeenschappen bevoegd zijn inzake de erkenning en de subsidiëring van natuurlijke of rechtspersonen die minderjarigen opnemen en begeleiden en dat in dit kader een verslag aan de leidende jeugdrechter kan worden gevraagd. Zulks vormt volgens de Executieve geen regeling van gerechtelijk recht en is volgens haar de regeling op haar minst onontbeerlijk om de Vlaamse Gemeenschap toe te staan de haar toegewezen bevoegdheid uit te oefenen.

13.B. Die bepaling, die aan de leidende jeugdrechters weliswaar slechts een administratieve taak oplegt, heeft niettemin toch een weerslag op de opdracht van die rechters. Zodoende heeft zij betrekking op de organisatie van de jeugdgerichten en behoort bijgevolg tot één der aangelegenheden ressorterende onder het gerechtelijk recht in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet. Op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de Gemeenschappen evenwel een aangelegenheid regelen waarvoor de Staat in beginsel bevoegd is, hetzij krachtens een uitdrukkelijk voorbehoud in die wet, hetzij op grond van zijn residuaire bevoegdheid. Om bestaanbaar te zijn met het stelsel van exclusieve bevoegdheden ingesteld door de bijzondere wet is echter een beroep op artikel 10 van deze wet slechts toelaatbaar onder de tweevoudige voorwaarde dat de voorbehouden aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de voorbehouden aangelegenheid slechts marginaal is.

De door het decreet aan de jeugdrechters opgedragen administratieve taak met geringe omvang blijft binnen de twee voormelde toepassingsvoorwaarden.

De decreetgever vermocht te oordelen dat het verslag dat door art. 24, laatste lid, van het decreet wordt vereist van de leidend jeugdrechter betreffende iedere erkenningsaanvraag voor voorzieningen die minderjarigen opnemen of begeleiden in het kader van het decreet, onontbeerlijk is voor de uitoefening van zijn bevoegdheid, zodat hij op grond van art. 10 van de bijzondere wet gemachtigd was de bedoelde decreetsbepaling uit te vaardigen.

14. Ten aanzien van de artikelen 29 en 30 van het decreet.

Artikel 29 van het decreet richt twee sociale diensten op

a) in elk bestuurlijk arrondissement een "Sociale Dienst voor Bijzondere Jeugdbijstand", ten behoeve van de comités en de bureaus voor bijzondere jeugdbijstand;

b) in elk gerechtelijk arrondissement een "Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank", ten behoeve van diegenen, waarvoor door de rechterlijke overheden belast met jeugdzaken een afdwingbare pedagogische maatregel wordt overwogen of genomen.

Naar luid van artikel 29, § 3, wijst deze laatste sociale dienst, tenzij de jeugdrechtbank anders

beslist. de voorziening aan waarop voor de uitvoering van de uitgesproken pedagogische maatregel beroep zal worden gedaan.

Artikel 30 van het decreet bevat nadere regels betreffende de samenstelling, de aanwervingsvoorwaarden, de organieke reglementering, de personeelsformatie en de werking van die sociale diensten.

14.A.1. De Ministerraad stelt dat het niet te verantwoorden zou zijn dat het administratief personeel dat ermee belast is jeugdbeschermingsmaatregelen toe te passen of op de toepassing ervan toezicht uit te oefenen, tot de diensten van de Gemeenschappen zou behoren. Deze personeelsleden zijn te beschouwen als medewerkers van het gerecht, zodat het gaat om een aangelegenheid van gerechtelijk recht. Ook de bepalingen die de mogelijkheid voor de rechterlijke overheden, om een beroep te doen op de sociale dienst, beperken, en de bepaling die bevoegdheid geeft om de voorziening aan te duiden waarop zal beroep gedaan worden om een jeugdbeschermingsmaatregel uit te voeren - waardoor de uitvoering van de beslissingen van de jeugdrechter wordt geregeld, - behoren volgens de Ministerraad tot het gerechtelijk recht en zouden derhalve aangetast zijn door bevoegdheidsoverschrijding.

Jeugdbeschermingsmaatregelen hebben geen persoonsgebonden karakter en zelfs mochten ze dit karakter wel hebben, dan is daardoor nog niet de bevoegdheid overgedragen om het gerechtelijk recht te wijzigen.

14.A.2. De Vlaamse Executieve stelt dat de Ministerraad een verkeerd uitgangspunt kiest om de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake de sociale diensten bij de jeugdrechtbank te betwisten. Daar de Ministerraad volgens de Executieve verkeerdelijk ervan uitgaat dat jeugdbeschermingsmaatregelen niet kunnen worden beschouwd als een persoonsgebonden aangelegenheid, vervalt ook de conclusie; als de jeugdbeschermingsmaatregelen een zodanig karakter wel hebben, behoort ook de uitvoering ervan tot de gemeenschapsbevoegdheid. Subsidiar stelt de Executieve dat geen enkele bepaling de gemeenschapswetgevers verhindert om een sociale dienst bij de jeugdrechtbank op te richten m.b.t. de persoonsgebonden aangelegenheden, terwijl de nationale wetgever hetzelfde kan doen m.b.t. nationale materies. Wat betreft het aanduiden van de voorziening waar de jeugdbeschermingsmaatregel ten uitvoer zal worden gelegd, merkt de Executieve op dat de jeugdrechtbank krachtens het decreet steeds anders kan beslissen zodat de onafhankelijkheid van de rechtbank niet wordt aangetast. Het komt de Gemeenschap toe, met toepassing van artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, eigen diensten in te richten. In het raam van de aangelegenheid "jeugdbescherming" vermag de Gemeenschap dan ook twee sociale diensten in te richten die in de plaats treden van de onder het stelsel van de wet van 8 april 1965 bestaande afdelingen van de sociale dienst voor jeugdbescherming. De Gemeenschap vermag tevens te bepalen dat een van deze sociale diensten ter beschikking zal staan van de jeugdmagistraten alsook een functionele samenwerkingsrelatie tot stand te brengen tussen die dienst en de rechterlijke overheden.

Weliswaar vermag de Gemeenschap niet, in het raam van haar bevoegdheden m.b.t. de jeugdbescherming, aangelegenheden van gerechtelijk recht te regelen.

Noch de bepalingen van artikel 29, § 1 en § 2, noch die van artikel 30 van het decreet van 27 juni 1985 raken aan de inrichting, de bevoegdheid of de werking van de jeugdrechtbank.

Zij regelen de aan de Gemeenschap overgedragen aangelegenheid van de jeugdbescherming, zonder

inmenging in de aan de nationale wetgever voorbehouden aangelegenheden van gerechtelijk recht.

Zij schenden derhalve niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Anders is het gesteld met de bepaling van artikel 29, § 3, van het decreet : het komt de decreetgever niet toe te bepalen wie de beslissingsbevoegdheid heeft t.a.v. de voorziening waarop voor de tenuitvoerlegging van een door de Jeugdrechtbank bevolen pedagogische maatregel beroep zal worden gedaan.

Artikel 29, § 3, van het decreet schendt derhalve de vermelde bevoegdheidsbepalende regels.

15. Ten aanzien van het derde middel.

15.A.1. Als derde middel voert de Ministerraad de schending aan van de artikelen 8, 25, 29, 30, 92 en 94 van de Grondwet doordat de artikelen 13, 4°, 14, 5°, 15, § 2, 3°, 16, 22, 29, § 2, 30 en 32, 5° en 6° van het decreet van 27 juni 1985 de onafhankelijkheid van de Rechterlijke Macht aantasten en het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten zou miskennen.

De Ministerraad betoogt dat deze beginselen allereerst worden geschonden doordat jeugdmagistraten kunnen optreden tijdens de bemiddelingsprocedure en doordat de jeugdrechtbank zodoende een zaak kan beslechten los van een vordering van het openbaar ministerie.

De Ministerraad betoogt verder dat ook de bepalingen betreffende de Sociale Diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank afbreuk doen aan de in het middel aangevoerde beginselen door de gerechtelijke autoriteiten elk gezag over deze diensten te ontzeggen door de omweg van de overdracht aan de sociale diensten van bevoegdheden die de jeugdrechter toekomen en door toe te staan dat jeugdmagistraten door consulenten van de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank zouden worden vertegenwoordigd.

Tot slot betoogt de Ministerraad dat door de uitvoering van Jeugdbeschermingsmaatregelen afhankelijk te maken van een advies van de bemiddelingscommissie, de decretale wetgever de werking en de bevoegdheid van de jeugdrechtbank heeft bepaald en daardoor de eerder aangehaalde beginselen heeft geschonden.

15.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve tast een verzoek aan de "bemiddelingscommissie" uitgaande van een jeugdmagistraat en strekkende tot bemiddeling of advies geenszins zijn onafhankelijkheid of onpartijdigheid aan. Door zulk een verzoek wordt hij geenszins partij in de bemiddelingsprocedure. Het optreden van de jeugdmagistraten terzake ligt geheel in de zin van hun actuele opdrachten. Noch de bevoegdheid van de jeugdrechtbanken, noch de bestaande rechtspleging worden hierdoor gewijzigd. De vertegenwoordiging van jeugdmagistraten voor de bemiddelingscommissie door consulenten van de sociale dienst houdt volgens de Executieve geenszins een delegatie van bevoegdheden in. De Executieve merkt op dat die consulenten onder het gezag van de rechterlijke overheden staan.

De Executieve betoogt vervolgens dat de eventuele aanwijzing door de sociale dienst van de voorziening waarin de getroffen jeugdbeschermingsmaatregel zal worden uitgevoerd, geenszins de beslissingsmacht van de jeugdrechter aantast, en slechts betrekking heeft op de concretisering en de

tenuitvoerlegging van de door de jeugdrechter getroffen maatregel.

Tot slot betoogt de Executieve dat het verplichte advies van de bemiddelingscommissie aan de jeugdrechtbank, wanneer die voor de uitvoering van maatregelen beroep wenst te doen op een voorziening die door de Vlaamse Executieve is erkend of betoelaagd, de werking en de bevoegdheid van de jeugdrechtbank helemaal niet aantast en niet in de geringste mate dwingend is voor de jeugdrechtbank. Het enige gevolg van het niet-inwinnen van het advies is dat de Executieve niet meer kan instaan voor de uitvoering van de maatregel in het kader van door haar erkende en gesubsidieerde voorzieningen, langer dan voor de duur van één jaar. In ieder geval kon deze bepaling worden aangenomen op grond van artikel 10 van de bijzondere wet.

15.B.1. Het middel waarbij schending van grondwettelijke bepalingen wordt aangevoerd in zoverre die de scheiding der machten en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht waarborgen, betreft schijnbaar geen schending van regels waarbij de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten wordt bepaald. Toch is dat wel de draagwijdte ervan. Immers, het middel dient zo te worden gelezen, dat het ten deze de Gemeenschap aanrekent regelen te hebben uitgevaardigd in aangelegenheden waarvoor ze niet bevoegd is, hetzij omdat die aangelegenheden in beginsel door de Grondwet zelf zijn geregeld en door nationale wetten ten uitvoer gelegd, hetzij omdat die aangelegenheden, krachtens de Grondwet of de bijzondere wet onder de bevoegdheid van de nationale wetgever vallen. Het middel moet in die zin worden opgevat, dat het de rechtsgeldigheid van de beoogde decreetbepalingen in het geding brengt voorzover ze gerechtelijke aangelegenheden zouden regelen.

15.B.2. Aangezien bij het derde middel sommige decreetbepalingen in het geding worden gebracht voorzover daarbij gerechtelijke aangelegenheden worden geregeld, zij opgemerkt dat de rechtsgeldigheid van sommige van die bepalingen al in het licht van dat criterium is onderzocht.

Het is dus niet aangewezen de rechtsgeldigheid van de artikelen 13, 4°, 14, 5°, 22, 29, § 2, en 30 van het decreet opnieuw te beoordelen.

De rechtsgeldigheid van de bepaling van artikel 15, § 2, 3°, is afhankelijk van die van artikel 14, 4° en 5°, waarnaar de eerstgenoemde bepaling verwijst. Uit wat voorafgaat is gebleken dat artikel 14, 4°, niet door bevoegdheidsoverschrijding is aangetast en artikel 14, 5°, slechts in de mate waarin het betrekking heeft op jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep. In dezelfde mate schendt artikel 15, § 2, 3° de grondwettelijke bevoegdheidsregels niet.

Artikel 16 behoort, in zijn geheel beschouwd tot, de bevoegdheid van de decreetgever. Dat artikel regelt immers een onderdeel van de procedure voor een niet-rechtsprekend orgaan.

Wat betreft § 5 van dat artikel dient echter, onder verwijzing naar wat is gezegd onder 10.B.2 hierboven, te worden vastgesteld dat die bepaling is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding in de mate dat ze betrekking heeft op de jeugdrechters en de jeugdrechters in hoger beroep.

De in het geding gebrachte opheffingsbepalingen van artikel 32, 5° en 6°, worden tezamen met het vierde middel behandeld.

16. Ten aanzien van het vierde middel.

16.A.1. Als vierde middel voert de Ministerraad de schending aan van de artikelen 59bis, § 2bis,

en 67, van de Grondwet en van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet doordat de artikelen 32, 4°, 32, 5°, 36, 6°, 32, 7°, 32, 8°, 33, 1°, 33, 2°, 33, 3°, 33, 4°, 33, 5°, 33, 6°, 33, 7°, 33, 1°, 33, 12° en 34 van het decreet van 27 juni 1985 door de opheffings- en wijzigingsbepalingen die ze inhouden, regelingen treffen in aangelegenheden die niet tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren.

16.A.2. Volgens de Vlaamse Executieve volgt de bevoegdheid tot opheffing of wijziging van de in artikel 32, 33 en 34 van het decreet aangehaalde artikelen van de wet op de jeugdbescherming uit de bevoegdheid van de Gemeenschappen om de materies te regelen waarop deze artikelen betrekking hebben.

Ten aanzien van artikel 32, 4°, van het decreet

Artikel 32, 4°, van het decreet heft artikel 64 van de wet van 8 april 1965, zoals gewijzigd door de wet van 25 juni 1969, op.

16.B.1. In overweging 14.B is vastgesteld dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is om zowel een sociale dienst voor bijzondere jeugdbijstand als een sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap op te richten.

Die bevoegdheid sluit de bevoegdheid in om het artikel 64 van de wet van 8 april 1965 op te heffen.

Ten aanzien van artikel 32, 5°.

Artikel 32, 5°, van het decreet heft de artikelen 66, 67 en 68 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op. Die artikelen handelen over de erkenning van natuurlijke of rechtspersonen of verenigingen en inrichtingen die zich bereidverklaren gezamenlijk en doorgaans minderjarigen op te nemen krachtens de wet betreffende de jeugdbescherming.

16.B.2. De Gemeenschappen zijn bevoegd om regels te stellen betreffende voorzieningen en inrichtingen waarin minderjarigen worden geplaatst in het kader van de sociale jeugdbescherming of waarin jeugdbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd. De Vlaamse Gemeenschapswetgever was bijgevolg bevoegd om de artikelen 66, 67 en 68 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op te heffen, zodat artikel 32, 5° van het decreet de bevoegdheidsbepalende regels niet schendt.

Ten aanzien van artikel 32, 6°.

Artikel 32, 6°, van het decreet heft artikel 70 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op. Artikel 70, eerste lid, van die wet handelt over de prijs per dag onderhoud in de Rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht, terwijl het tweede tot het vijfde lid van het artikel betrekking hebben op de toelagen per dag onderhoud en opvoeding waarop privé-personen of inrichtingen, die krachtens de wet betreffende de jeugdbescherming geplaatste minderjarigen opnemen, recht hebben.

16.A.3. Volgens de Ministerraad missen de Gemeenschappen iedere bevoegdheid met betrekking tot de inrichtingen waarin minderjarigen ter uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen worden geplaatst, en dus ook betreffende de Rijksgestichten voor Observatie en Opvoeding onder toezicht, omdat zulke plaatsingen moeten worden aangemerkt als dwangmaatregelen die door de

minderjarigen als sancties worden aangevoeld.

16.A.4. De Vlaamse Executieve betoogt met verwijzing naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming dat ook een plaatsing in een rijksinrichting voor observatie en opvoeding onder toezicht een opvoedingsmaatregel is, zodat de Gemeenschappen ten aanzien van die inrichtingen bevoegd zijn.

16.B.3. Om dezelfde redenen als vermeld in overweging 14.B was de gemeenschapswetgever bevoegd om lid twee tot vijf van artikel 70 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op te heffen.

De opheffing van het eerste lid van artikel 70 van de wet van 8 april 1965 vergt een afzonderlijk onderzoek. Die bepaling doet de vraag rijzen naar de bevoegdheid van de Gemeenschappen ten aanzien van de inrichtingen, waarin de in artikel 37, 4°, van de wet betreffende de jeugdbescherming bedoelde maatregel wordt ten uitvoer gelegd.

De plaatsing in zulk een inrichting is een maatregel die ten aanzien van alle in artikel 36 van de jeugdbeschermingswet vermelde categorieën van minderjarigen kan worden toegepast en die zowel omwille van de plaats die de maatregel in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming inneemt, als blijkens de parlementaire voorbereiding van die wet, als een opvoedingsmaatregel dient te worden beschouwd.

Uit wat voorafgaat volgt, onverminderd het bepaalde in de artikelen 12 en 88 van de bijzondere wet, dat de inrichtingen bedoeld in artikel 37, 4°, van de wet van 8 april 1965 onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen ressorteren wat de bevoegdheid insluit om de prijs per dag onderhoud in die inrichtingen vast te stellen.

De decreetgever was bijgevolg ook bevoegd om het eerste lid van artikel 70 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op te heffen. Artikel 32, 6°, van het decreet schendt de bevoegdheidsregels niet.

Ten aanzien van artikel 32, 7°, van het decreet.

Artikel 32, 7°, van het decreet heft artikel 71, tweede lid van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming op. Dat laatste artikel bepaalt dat de jeugdrechtbank "evenzo" beslist over de voorzieningen ingesteld krachtens artikel 6, laatste lid, van de wet van 8 april 1965, waarbij het woord evenzo "verwijst naar het eerste lid van artikel 71 dat handelt over de bepaling door de jeugdrechtbank van de bijdragen van de minderjarigen en onderhoudsplichtige personen in de onderhouds-, opvoedings- en behandelingskosten die voortvloeien uit door de jeugdrechtbank genomen maatregelen.

16.B.4. Hoger, onder nr. 7.B., is reeds vastgesteld dat het artikel 32, 7°, van het decreet de bevoegdheidsregels schendt.

Ten aanzien van de artikelen 32, 8°, 33, 1°, 33, 2°, 33, 3°, 33, 4°, 33, 5°, 33, 6°, 33, 7°, 33, 10° en 33, 12°, van het decreet.

Artikel 32, 8° van het decreet van 27 juni 1985 heft de overgangsbepaling van artikel 98 van de wet van 8 april 1965 betreffende de vaste afgevaardigden bij de kinderbescherming op.

Artikel 33, 1°, 2°, 3°, 4°, 5°, 6°, 7°, 10° en 12°, van het decreet van 27 juni 1985 vervangt in diverse bepalingen van de wet van 8 april 1965 de termen "Jeugdbeschermingscomité" en "afgevaardigde bij de jeugdbescherming" door, naargelang van het geval, "de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank" of "het bureau voor bijzondere jeugdbijstand".

16.B.5. Uit het onderzoek van het tweede middel is gebleken dat de Vlaamse Gemeenschap de bevoegdheid bezit om bedoelde sociale dienst en bedoeld bureau op te richten. Hieruit vloeit voort dat de bepalingen van artikel 32, 8° en van artikel 33, 1°, 2°, 3°, 4°, 5°, 6°, 7°, 10° en 12° van het decreet van 27 juni 1985 de bevoegdheidsbepalende regels niet schenden.

Ten aanzien van artikel 34 van het decreet.

Artikel 34 van het decreet vervangt artikel 69, laatste lid, van de wet van 8 april 1965 door volgende bepaling : "De Minister van Justitie doet de door hem erkende inrichtingen en de plaatsingen in deze inrichtingen inspecteren door ambtenaren aan wie hij daartoe opdracht geeft".

16.A.5. De Ministerraad voert aan dat geen enkele grondwettelijke of wettelijke tekst toelaat dat de Gemeenschappen bevoegdheden zouden verlenen aan een nationale minister.

16.A.6. De Vlaamse Executieve voert aan dat het bestreden artikel een bestaande bepaling aanpast aan de nieuwe institutionele realiteit.

16.B.6. Geen enkele grondwettelijke of wettelijke bepaling verleent de gemeenschapswetgevers de bevoegdheid om taken op te dragen aan een nationale minister. Artikel 34 van het decreet schendt derhalve de bevoegdheidsbepalende regels.

17. Ten aanzien van het vijfde middel.

17.A.1. In zijn conclusie van 9 december 1987 voert de Ministerraad voor het eerst een vijfde middel aan afgeleid uit de schending, door artikel 23 van het decreet, van het algemene beginsel dat de Staat uitsluitend bevoegd is om de basisregelen inzake de veiligheid van de gebouwen, en meer bepaald betreffende branden ontploffingsbeveiliging, te bepalen.

De Ministerraad betoogt dat de decreetgever zijn bevoegdheid heeft overschreden door de Executieve in algemene bewoordingen te machtigen de erkenningsvoorwaarden te bepalen inzake de materiële infrastructuur waarin jeugdbeschermingsmaatregelen worden ten uitvoer gelegd. Zodoende zou de Executieve worden gemachtigd om basisnormen inzake veiligheid vast te stellen, die tot de nationale bevoegdheid behoren.

17.A.2. De Vlaamse Executieve voert eerst aan dat een middel dat niet in het inleidend verzoekschrift is opgeworpen, niet ontvankelijk is.

Subsidiair stelt de Executieve dat de bestreden bepaling niet de draagwijdte heeft die de Ministerraad eraan geeft. De bepaling heeft de Executieve geenszins machtiging willen verlenen om algemene veiligheidsnormen te bepalen.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het middel.

17.B.1. Het Hof stelt vast dat het middel wordt aangevoerd tegen een bepaling van het decreet die is aangevochten en die het voorwerp is geweest van een tegensprekelijk debat. Het middel is derhalve ontvankelijk.

Ten aanzien van de gegrondheid van het middel.

17.B.2. Artikel 23, § 2, a, van het decreet bepaalt dat de Executieve per categorie voorzieningen die minderjarigen in het kader van het decreet opnemen of begeleiden, de algemene erkenningsvoorwaarden vaststelt, die onder meer betrekking hebben op de materiële infrastructuur. Door die bevoegdheidstoewijzing wordt de Executieve gemachtigd om voorwaarden vast te stellen die uitsluitend betrekking hebben op de eigen aard van de aldaar bedoelde voorzieningen. Dat sluit de vaststelling van algemene basisnormen inzake veiligheid uit. Artikel 23, § 2, a, van het decreet schendt derhalve de bevoegdheidsbepalende regels niet.

18. Ten aanzien van het decreet van 4 juni 1986.

18.B. Het decreet van 4 juni 1986 bepaalt dat de Executieve de datums vaststelt waarop de onderscheiden bepalingen van het decreet van 27 juni 1985 in werking treden.

Het schendt de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, in zoverre het betrekking heeft op de inwerkingtreding van de artikelen, waarvan gebleken is dat zij door bevoegdheidsoverschrijding zijn aangetast.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

- vernietigt in het decreet van 27 juni 1985 van de Vlaamse Gemeenschap inzake bijzondere jeugdbijstand :

1. de artikelen 22, 29, § 3, 32, 7° en 34;

2. in artikel 11, § 3, tweede lid de woorden : "onverminderd het recht van dezen zich bij verzoekschrift tot de jeugdrechtsbanken te wenden";

3. de artikelen 13, 4°, 14, 5°, 15, § 2, 3°, en 16, § 5, In de mate dat ze betrekking hebben op de jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep;

4. artikel 32, 3°, in de mate dat het art. 6, vierde lid, van de wet van 8 april 1965 opheft;

- vernietigt het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 4 juni 1986 houdende aanvulling van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand, in de mate dat het de inwerkingtreding van de vernietigde artikelen regelt.

- verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 30 juni 1988.

De griffier,

L. POTOMS

De voorzitter,

J. DELVA